

Spor Bilimleri Fakültesinde Okuyan Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Trabzon Üniversitesi Örneği

Samet Zengin*, Furkan Paşlı**, Bedirhan Köse***

Makale Geliş Tarihi:15/06/2024

Makale Kabul Tarihi:24/10/2024

DOI: 10.35675/befdergi.1501870

Öz

Spor, bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığını geliştirmek amacıyla belirli kurallara göre yapılan fiziksel aktiviteler bütünüdür. Tutum kavramı, sosyal bilimlerde düşüncelerin anlamlandırılması ve düzenlenmesinde temel bir unsurdur. Spora yönelik tutum ise, bireylerin bu aktivitelerle ilgili duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyen önemli bir faktördür. Bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarını çeşitli değişkenlerle incelemeyi hedeflemektedir. Betimsel tarama modeli kullanılarak yapılan çalışmada, 267 katılımcı (154 erkek, 133 kadın) rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve Şentürk'ün (2014) geliştirdiği "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, "spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma" olmak üzere 3 alt boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. SPSS21 paket programı ile yapılan analizlerde "aile gelir düzeyi, akademik başarı ve yaş" değişkenlerinde alt boyutlara göre anlamlı farklar bulunmuştur ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler : Öğrenci, spor, spora yönelik tutum, tutum.

Students Studying at the Faculty of Sports Sciences Examining Attitudes Towards Sports: Trabzon University Example

Abstract

Sport is a set of physical activities conducted according to specific rules, aimed at enhancing individuals' physical and mental health. The concept of attitude is a fundamental element in social sciences for the interpretation and organization of thoughts. Attitudes towards sport are a significant factor influencing individuals' feelings, thoughts, and behaviors related to these activities. This study aims to examine the attitudes towards sport of students enrolled at the Faculty of Sports Sciences at Trabzon University, considering various variables. Utilizing a descriptive survey model, the research involved 267 participants (154 males and 133 females) selected through random sampling. Data were collected using a demographic

*Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği, Trabzon, Türkiye,

sametzengin10@gmail.com ORCID: [0000-0002-5370-5878](https://orcid.org/0000-0002-5370-5878)^{ID}

** Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği, Trabzon, Türkiye,

furkanpasli22@trabzon.edu.tr ORCID: [0000-0002-4714-5229](https://orcid.org/0000-0002-4714-5229)^{ID}

*** Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği, Trabzon, Türkiye,

bedirhan_kose22@trabzon.edu.tr ORCID: [0009-0008-1970-5322](https://orcid.org/0009-0008-1970-5322)^{ID}

Kaynak Gösterme: Zengin, S., Paşlı, F. & Köse, B. (2024). Spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının incelenmesi: Trabzon üniversitesi örneği, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(44), 2873-2887.

information form and the "Attitude towards Sport Scale (ATSS)" developed by Şentürk (2014). This scale consists of three sub-dimensions: "interest in sports," "living with sports," and "active participation in sports," encompassing a total of 25 items. Analysis using SPSS21 revealed significant differences in the sub-dimensions based on variables such as "family income level," "academic achievement," and "age" ($p < 0.05$).

Keywords : Attitude, attitude towards sport, sport, student.

Giriş

Spor, beden eğitimi sürecinde kullanılan ve bireylerin potansiyel yeteneklerini karşılaştırıp değerlendirdiği, rekabetçi aktivitenin uygulanması ve buna hazırlık amacı taşıyan ayrılmaz bir fiziksel kültür unsuru olarak kabul edilir (Lubışeva, 2001; Yapıcı, Alpulu & Mametkulyev, 2022). Spor ve fiziksel aktivite, insanlar tarafından sağlıklı yaşamının önemli bir bileşeni olarak kabul edilmiştir ve tarihsel olarak insanlık boyunca çeşitli dönemlerde farklı biçimlerde uygulanmıştır (Gökdağ, 2018). Günümüzde spor, sosyal ve kültürel çeşitlilikleri içeren evrensel bir olgu haline gelmiştir. Spor kavramı, birçok alanda hızlı bir değişimin öncüsü olmuş ve bu değişim, farklı alanlara da etkisini yaymıştır. Sporun toplumla yakın ilişkisi, tarihsel olarak iyi bilinmektedir ve kültürel bir milletin oluşumunda önemli bir rol oynamıştır. Spor, bireysel bir faaliyet olmanın ötesinde, tüm toplumu etkileyen bir yapıya sahiptir (Yıldız, Arı & Yılmaz, 2017).

Spor, temel olarak insanlar arasında yer aldığı için, sağlıklı ve üretken bir toplumun oluşturulmasını, yapıcı, yenilikçi ve sağlıklı gençlerin yetiştirilmesini amaçlar ve ayrıca toplumsal çöküşle mücadelede kullanılacak bir araç olarak işlev görmeyi hedefler. Sporun günümüzde aktif ve vazgeçilmez bir toplumsal olgu haline gelmiş olduğu açık bir gerçektir (Yetim, 2010). "Spor yapmak olarak adlandırılan halk arasındaki fiziksel aktivite, günlük yaşamda kas ve eklemleri kullanarak enerji harcamasını artıran, kalp ve solunum hızını artıran, farklı yoğunluklarda yorgunluğa neden olan ve gün içinde yapılan egzersiz, oyun ve aktivitelerin tümünü içeren bir kavramdır" (Şentürk, 2015). Fiziksel aktivite, düzenli ve devamlı egzersiz hareketlerini içeren bir terim olarak kabul edilmektedir. Gençlerin fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimi üzerinde etkili olan önemli bir faktör olarak kabul edilir ve bu etki, kötü alışkanlıklardan kaçınmada da etkili olabilir (Aksoy, Canlı & Atmaca, 2020). İnsan yaşamında önemli bir yer tutan sporun bireyler tarafından benimsenmesi, sporun yaygınlaştırılmasında ve katılımın teşvik edilmesinde bireylerin spora karşı tutumlarının kritik bir rol oynadığı görülmektedir.

Tutum kavramı, sosyal bilimlerde düşüncelerin anlamlandırılması ve düzenlenmesi bağlamında temel bir konu olarak kabul edilmektedir. Genel ve temel bir tanımıyla, tutum, toplumsal olarak kazanılan bir eğilim veya yönelim olup, belirli nesnelere, olaylar veya insanlar karşısında belirli bir şekilde davranmaya yönelik bir eğilimi ifade etmektedir (Varol, Varol & Türkmen, 2017). Tutumlar, bireylerin davranışlarını yönlendiren ve şiddetin etki eden farklı duygusal etmenlerdir

(Doydu, Çelen & Çoknaz, 2013). Farklı bir deyişle tutum, kişinin tecrübeleri, bilgileri, hislerini ve motivasyonları temelinde kendisine veya çevresindeki nesnelere, sosyal sorunlara veya olaylara yönelik zihinsel, duygusal ve davranışsal bir eğilimini içermektedir (Turhan, İnce, Aydoğmuş & Yalçın, 2021).

Bireylerin sporla ilgili olumlu tutumları, spor yapma eğilimlerini artırırken, olumsuz tutumlar ise spor yapma konusunda olumsuz bir tavır sergileme olasılığına yol açabilir. Tutum, bireylerin herhangi bir durum, olay veya olguyla karşılaştıklarında nasıl davranacaklarını belirleyen önemli bir faktördür. Bu nedenle bir tutumun hedefi, somut nesnelere, durumlar, olaylar veya kişiler olabileceği gibi soyut kavramlar, olgular, duygusal durumlar (mutlu, üzgün, harika, ulvi vb.) gibi soyut konular da tutuma dahil edilebilir (Yavuz & Yücel, 2017).

Bireysel ve toplumsal anlamda spora yönelik tutum önemli bir etkiye sahiptir. Bireyler, spor aracılığıyla toplumla birlikte hareket etme, fiziksel ve zihinsel sağlıklarını koruma konularında önemli deneyimler kazanır. Toplumsal ilişkilere ve birlikte yaşama becerilerine dikkat eden bireyler, spor sayesinde disiplinli yaşam alışkanlıkları geliştirme, liderlik yetenekleri kazanma, iletişim becerilerini artırma ve sosyal etkileşim yoluyla takım çalışmasını öğrenme fırsatı bulurlar. Bu bağlamda, spor ve spor etkinliklerine katılım, özellikle çocukluk ve ergenlik dönemlerinde bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır (Çiçek, 2019).

Tutumları etkileyen faktörler, kültürle ilişkilendirilenler, toplumla bağlantılı olanlar ve okulla ilişkilendirilenler olarak sınıflandırılabilir (Kangalgil, Hünük & Demirhan, 2006). Tutumlar, bir kişinin düşüncelerini, duygularını ve eylemlerini birbiriyle uyumlu hale getirir. Bilişsel, duygusal ve davranışsal unsurlar, kökleşmiş ve sağlam davranışlarda tam olarak bulunur. Bu unsurlar arasındaki iç tutarlılık genellikle varsayıdır. Bu varsayıma göre, eğer bir kişinin bir konu hakkındaki bilgisi, o konuya ilişkin olumlu bir bakış açısını (bilişsel öğe) öngörüorsa, o zaman birey o konuya karşı olumlu bir tutuma (duygusal öğe) sahiptir. Bunu sözlerle veya eylemlerle (davranışsal öğe) gösterir (Varol, 2017). Tutumların fonksiyonları dört temel kategoride incelenebilir. Bunlar; yarar sağlama fonksiyonu, değer belirtme fonksiyonu, ego koruma fonksiyonu ve bilgi fonksiyonudur. Bu fonksiyonlar, bireyin hedeflerine veya gereksinimlerine ulaşmasına yardımcı olur. Tutumların çeşitli fonksiyonları, genellikle birbirlerini tamamlayarak ortaya çıkar ve farklılık gösterir (Odabaşı & Barış, 2007).

Sporla istenilen başarının sağlanması, bireyin spora karşı tutumu ile yakından ilişkilidir. Gençlerin bireysel yetenekleri ve sportif faaliyetlerdeki başarıları, onların spora karşı tutumlarını belirlemektedir (Bilginer, 2022). Literatür taraması yapıldığında spora yönelik tutum konusunda yapılmış farklı çalışmalar bulunmaktadır (Turhan vd., 2021, Aksoy, Canlı & Atmaca, 2020, Yavuz & Yücel, 2019, Varol, Varol & Türkmen, 2017, Yıldız, Arı & Yılmaz, 2017, Kangalgil, Hünük & Demirhan, 2006). Ancak çalışma konumuz üzerine sınırlı çalışma olduğu görülmüştür.

Bu verilere dayalı olarak, çalışmanın temel amacı Trabzon Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde 2022-2023 yılları arasında öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarını ölçmektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada esas alınan yaklaşım olarak nicel araştırmanın betimsel tarama modeli kullanılmıştır. “Bu model, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi veya derecesini belirlemeyi amaçlar” (Karasar, 2022). Bu bağlamda, Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin spora yönelik tutumları incelenmiş olup bu tutumlar, betimsel tarama modeli kullanılarak analiz edilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmanın kapsadığı popülasyon, 2022-2023 akademik yılında “Trabzon Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Rekreasyon ve Spor Yöneticiliği” programlarında kayıtlı olan tüm öğrencileri içermektedir. Araştırmanın örneklemini oluşturan ise bu popülasyondan rastgele seçilen 154’ü erkek ve 113’ü kadın olmasıyla birlikte 267 katılımcı bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada katılımcılara ait demografik özelliklerini barındıran “Kişisel Bilgi Formu” ve “Spora Yönelik Tutum Ölçeği”nden oluşmaktadır.

Spora yönelik tutum ölçeği (SYTÖ)

SYTÖ, Şentürk (2014) tarafından geliştirilen bir ölçektir, üç alt boyuttan (spora ilgi düzeyi, sporla yaşam biçimi ve aktif spor yapma alışkanlığı) oluşmaktadır. Toplamda yirmi beş madde içeren bu ölçek, yanıt verenlerin görüşlerini ifade etmek için beşli likert tipi bir ölçektir. Orijinal ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması lise öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiş ve bu çalışmada Cronbach Alpha katsayıları “faktör 1 için .982, faktör 2 için .983 ve faktör 3 için .954” şeklinde belirlenmiştir. Bununla birlikte, bu çalışma için elde edilen Cronbach Alpha katsayıları “faktör 1 için .796, faktör 2 için .658 ve faktör 3 için .688” şeklinde saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Katılımcılardan alınan veriler dijital bir ortama aktarılmış ve SPSS 21 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler sırasında yüzdeler ve standart sapmalar incelenmiş ve ayrıca verilerin normallik testleri yapıp basıklık-çarpıklık değerleri kontrol edilmiştir. SPSS 21 yazılımı kullanılarak, “ikili grupların karşılaştırılmasında Independent-Samples T-Test, çoklu karşılaştırmalarda One-Way Anova ve gruplar arasındaki farklılıkları ölçmek için Post-Hoc testleri” uygulanmıştır. Bu analizler,

araştırmanın istatistiksel sonuçlarını elde etmek ve verilerin anlamlılığını değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Tablo 1.
Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ) Puanlarının Dağılımı

	Madde Sayısı	n	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Maks.
Spora İlgili Duyma	13	267	54,38	6,29	-0,60	1,00	29,00	65,00
Sporla Yaşama	6	267	23,75	3,74	-0,42	0,10	10,00	30,00
Aktif Spor Yapma	6	267	24,02	3,76	-0,73	1,23	6,00	30,00
Toplam Puan	25	267	102,16	12,27	-0,59	1,09	45,00	125,00

Çalışma kapsamındaki katılımcıların, Spora Yönelik Tutum Ölçeği'nden aldıkları puanların aritmetik ortalaması 102,16 ve standart sapması 12,27'dir. Ölçek alt boyutları ele alındığında en az puana sahip olan Sporla Yaşama (23,75), en fazla puana sahip olan ise Spora İlgili Duyma (54,38) olduğu tespit edilmiştir. Verilerin normal dağılım durumunu değerlendirmek adına ölçek toplamı ve alt boyutlarından alınmış olunan puanların çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında, verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

Tablo 2.
Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Independent-Samples T Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Spora İlgili Duyma	Erkek	154	54,50	6,35	0,35	265	0,72
	Kadın	113	54,22	6,25			
Sporla Yaşama	Erkek	154	23,64	3,97	-0,54	265	0,58
	Kadın	113	23,90	3,42			
Aktif Spor Yapma	Erkek	154	24,12	3,83	0,52	265	0,60
	Kadın	113	23,88	3,67			
Toplam Puan	Erkek	154	102,27	12,63	0,17	265	0,85
	Kadın	113	102,00	11,81			

Tablo 1’de ki veriler incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre Spora Yönelik Tutum Ölçeği ($t=0.17$, $p>0.05$) ile Spora İlgili Duyuma ($t=0.35$, $p>0.05$), Sporla Yaşama ($t=-0.54$, $p>0.05$) ve Aktif Spor Yapma ($t=0.52$, $p>0.05$) alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Farklı bir deyişle erkek ve kadın katılımcıların toplam puan ve tüm alt boyutlardan aldıkları puanların ortalamaları arasında ki fark istatistiksel olarak bir anlam ifade etmemektedir.

Tablo 3.
Katılımcıların Aktif Spor Yapmaya Yönelik Tutum Puanlarının Akademik Başarı Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik One-Way Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişken	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	AF
Spora İlgili Duyuma	Düşük	12	56,00	3,81	264	0,78	,455	
	Orta	175	54,53	6,46				
	Yüksek	80	53,80	6,23				
Sporla Yaşama	Düşük	12	22,50	4,87	264	3,44	,033	2>3
	Orta	175	24,18	3,43				
	Yüksek	80	23,01	4,10				
Aktif Spor Yapma	Düşük	12	24,25	3,67	264	3,54	,030	2>3
	Orta	175	24,43	3,60				
	Yüksek	80	23,10	3,99				
Toplam Puan	Düşük	12	102,75	11,00	264	1,94	,145	
	Orta	175	103,15	11,92				
	Yüksek	80	99,91	13,02				

1) Düşük 2) Orta 3) Yüksek

Tablo 2’da ki veriler incelendiğinde katılımcıların Sporla Yaşama [$F(2-264)=3.44$, $p<0.05$] ve Aktif Spor Yapma [$F(2-264)=3.54$, $p<.05$] alt boyut puanları, akademik başarı ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Spora Yönelik Tutum Ölçeği ve Spora İlgili Duyuma alt boyutunda ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$). Yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre Sporla Yaşama alt boyutunda orta düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcıların yüksek düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcılardan daha yüksek, Aktif Spor Yapma alt boyutunda da orta düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcıların yüksek düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.
Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Puanlarının Aile Gelir Düzeylerine Göre İncelenmesine Yönelik One-Way Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişken	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	p	AF
Spora İlgili Duyuma	0-5.500 TL	34	55,32	5,31	262	2,70	,031	2>4
	5.501-7.000 TL	56	56,23	5,53				
	7.001-8.500 TL	36	53,80	5,87				

	8.501-10.000 TL	58	52,60	7,39				
	10.001 TL ve üstü	83	54,24	6,23				
Sporla Yaşama	0-5.500 TL	34	24,11	2,95				
	5.501-7.000 TL	56	24,98	3,26				
	7.001-8.500 TL	36	23,66	3,80	4	2,43	,048	2>4
	8.501-10.000 TL	58	23,05	3,73				
	10.001 TL ve üstü	83	23,31	4,16				
		0-5.500 TL	34	23,82	3,21			
Aktif Spor Yapma	5.501-7.000 TL	56	24,64	3,31				
	7.001-8.500 TL	36	24,38	3,90	4	1,60	,172	
	8.501-10.000 TL	58	23,01	4,38				
	10.001 TL ve üstü	83	24,24	3,66				
		0-5.500 TL	34	103,26	9,97			
Toplam Puan	5.501-7.000 TL	56	105,85	10,63				
	7.001-8.500 TL	36	101,86	12,11	4	2,59	,032	2>4
	8.501-10.000 TL	58	98,67	14,10				
	10.001 TL ve üstü	83	101,16	12,37				
		0-5.500 TL	34	103,26	9,97			

1) 0-5.500 TL 2) 5.501-7.000 TL 3) 7.001-8.500 TL 4) 8.501-10.000 TL 5) 10.001 TL ve üstü

Tablo 3'de ki veriler incelendiğinde katılımcıların Spora İlgili Duyuma [F(4-262)=2.70, p<0.05], Sporla Yaşama [F(4-262)=2.43, p<0.05] alt boyutları ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği [F(4-262)=2.59, p<0.05] puanları aile gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bunun yanında Aktif Spor Yapma alt boyutunda ise anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır (p>0.05). Yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre Spora İlgili Duyuma, Sporla Yaşama ve Toplam Puan boyutlarında 5.501-7.000 TL gelir seviyesine sahip olan aileler 8.501-10.000 TL gelir seviyesine sahip olan ailelere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.

Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Puanlarının Spor Yapma Durumlarına Göre İncelenmesine Yönelik One-Way Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişken	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	P	AF
	Düzenli	151	55,72	6,01	3	6,13	,001	1>2

Spora İlgi Duyma	Ara Sıra	100	52,94	6,04	263	6,78	,001	1>3
	Nadir	14	50,81	7,93				
	Hiçbir Zaman	2	51,00	1,41				
	Düzenli	151	24,51	3,74				
Sporla Yaşama	Ara Sıra	100	23,04	3,38	263	15,43	,001	1>2
	Nadir	14	20,71	4,14				
	Hiçbir Zaman	2	23,50	,707				
	Düzenli	151	25,21	3,28				
Aktif Spor Yapma	Ara Sıra	100	22,73	3,73	263	10,66	,001	1>3
	Nadir	14	20,42	4,03				
	Hiçbir Zaman	2	24,00	0,00				
	Düzenli	151	105,45	11,35				
Toplam Puan	Ara Sıra	100	98,71	11,78	263	10,66	,001	1>2
	Nadir	14	91,85	14,24				
	Hiçbir Zaman	2	98,50	,707				
	Düzenli	151	105,45	11,35				

1) Düzenli 2) Ara Sıra 3) Nadir 4) Hiçbir Zaman

Tablo 4’de ki verilere göre katılımcıların Spora İlgi Duyma [$F(3-263)=6.13$, $p<0.05$], Sporla Yaşama [$F(3-263)=6.78$, $p<0.05$], Aktif Spor Yapma [$F(3-263)=15.43$, $p<0.05$] alt boyutları ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği [$F(3-263)=10.66$, $p<0.05$] puanları incelendiğinde spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılık göstermiştir. Çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına bakıldığında Spora İlgi Duyma, Sporla Yaşama, Aktif Spor Yapma ve Ölçek Toplamında düzenli spor yapan katılımcılar, ara sıra ve nadir spor yapan katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6.

Katılımcıların yaşları ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik korelasyon testi sonuçları

	Yaş		
	n	r	p
Spora İlgi Duyma	267	,001	,992
Sporla Yaşama	267	-,038	,540
Aktif Spor Yapma	267	-,147	,016
Toplam Puan	267	-,056	,359

Tablo 5’da ki verilere göre, katılımcıların yaşları ile aktif spor yapma tutum puanları arasındaki ilişki, negatif yönde düşük düzeydedir ($r=-0,147$, $p<,05$). Katılımcıların yaşları arttıkça aktif spor yapmaya yönelik tutumları azaldığı söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Mevcut çalışmada Trabzon Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan katılımcıların spora yönelik tutumları cinsiyet, yaş, akademik başarı düzeyi, aile gelir düzeyleri ve spor yapma durumları değişkenlerine göre belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarı düzeyi değişkeninde aktif spor yapma alt boyutunda anlamlı fark ($*p<.05$) (Tablo.2) tespit edilmiştir. Çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, bu farkın orta düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcıların puanlarının, yüksek düzeyde akademik başarıya sahip olan katılımcıların puanlarından yüksek olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların cinsiyet değişkeninde alt boyutlar genelinde anlamlı fark ($p>.05*$) (Tablo.1) tespit edilememiştir. Yavuz ve Yücel (2019) yapmış oldukları çalışmada elde etmiş oldukları sonuçlar doğrultusunda cinsiyet değişkeninde anlamlı fark tespit edememişlerdir. Aksoy, Canlı ve Atmaca (2020) yapmış oldukları çalışmada cinsiyet değişkeninin alt boyutlar üzerinde etkisine rastlanmadığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmalar yapmış olduğumuz çalışma ile cinsiyet değişkeninde paralellik göstermektedir. Türkmen ve ark., (2016) yapmış oldukları çalışmada cinsiyet değişkeninde anlamlı fark tespit etmişlerdir. Uğurlu (2012) yapmış olduğu çalışmada spora katılım düzeyinin cinsiyet değişkenine etkisinde anlamlı fark tespit etmiştir. Literatür taramasında daha önce yapılmış çalışmalarda cinsiyet değişkeninde erkek bireylerin kadın bireylere göre tutumları daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Yaptığımız çalışmada anlamlı fark tespit edilememesinin nedenlerinden bir tanesi örneklem grubundan kaynaklandığı söylenebilir. Başka bir nedene göre günümüzde kadın bireylerin lehine daha geniş, özgür bir imkan bulunması sporla ilgilenme, aktif spor yapma, sağlıklı bir yaşam gibi faktörlerle ilgilenmeye başlamalarına neden olmuş olabilir. Bu bağlamda kadınların işin içine girmesi erkek bireylerin spora yönelik tutumlarında anlamlı düzeyde fark bulunmasını etkilemiş olabilir.

Katılımcıların aile gelir düzeylerine göre spora yönelik tutum ölçeği puanlarına ($*p<.05$) (Tablo 3) göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kızılyallı (2014) tarafından yapılan bir çalışmada, ailelerin aylık gelir düzeylerine göre ölçeğin genelinden alınan toplam puanların ortalamalarının, öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Bu araştırma çalışmamızı destekler niteliktedir. Uğurlu (2012) yaptığı çalışmada katılımcıların spor yapma durumları ile aile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre bu farkın 5.501 TL – 7.000 TL gelire sahip katılımcıların puanlarının 8.501 TL – 10.000 TL gelire sahip olan katılımcıların puanlarından yüksek olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların aktif spor yapma alt boyutunda yaş değişkeni göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu ($p<.05*$) (Tablo.5) sonucuna varılmıştır. Aksoy, Canlı ve Atmaca (2020) yapmış oldukları çalışmada yaş değişkeninde anlamlı fark

tespit etmişlerdir, bu araştırma yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir. Akandere, Özyalvaç ve Duman (2010) yapmış oldukları çalışmada yaş değişkeninde anlamlı fark tespit etmemişlerdir. Çalışmalar incelendiği zaman katılımcıların yaşları arttıkça aktif spor yapmaya yönelik tutumları azaldığı söylenebilir.

Katılımcıların spor yapma durum değişkeninde anlamlı bir farklılık olduğu (* $p < 0.05$) (Tablo.4) saptanmıştır. Çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre bu farkın düzenli spor yapan katılımcıların puanlarının ara sıra spor yapan ve nadir spor yapan katılımcıların puanlarından yüksek olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Mutlu Bozkurt (2024), yapmış olduğu çalışmada katılımcıların spora yönelik tutum ölçeğiyle puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğunu saptamıştır. Çiçek (2019) yaptığı çalışmada motivasyon ölçeğinin beceri gelişimi, dış görünüm ve rekabet alt boyutlarında anlamlı fark tespit etmiş olup sosyalleşme alt boyutunda anlamlı fark tespit edememiştir. Çiftçi (2018) yaptığı çalışmada motivasyon ölçeğinin rekabet ve beceri gelişimi alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. Düzenli olarak spor yapmanın, spora olan ilgi, ilgi ve sevgiyi artıracakları düşünülmektedir. Koçak (2019) yapmış olduğu çalışmada, düzenli olarak egzersiz yapanların sporlara yönelik tutumları ile bedensel-kinestetik zekaları arasında anlamlı bir fark bulduğu, düzenli olarak egzersiz yapan öğrencilerin, diğer öğrencilere kıyasla sporlara yönelik tutumları anlamlı derecede daha yüksektir.

Sonuç olarak Trabzon Üniversitesi SBF öğrencilerinin spora yönelik tutumlarını inceleyen bu çalışmada, “spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma” alt boyutlarına odaklanılmıştır. Bulgulara göre, “yaş ve aktif spor yapma durumu arasındaki ilişkinin düşük düzeyde olduğu, akademik başarı düzeyleri, aile gelir düzeyleri ve spor yapma durumlarına göre” ise anlamlı farklar belirlenmiştir. Bu bulgular, sporla ilgili etkinlikleri ve destek programlarını geliştirmek için kullanılabilir, öğrencilerin spor yapma alışkanlıklarını teşvik etmek ve olumlu tutumları güçlendirmek adına çeşitli stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Literatüre bakıldığında Özsarı ve Çetin (2022) yapmış oldukları çalışmanın neticesinde spora yönelik tutum ile mutluluk arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu göstermiştir. Spora yönelik tutumun mutluluk üzerindeki etkisine “sporla yaşamın” olum düzeyinde etki ettiği belirtilmiştir. Kocakulak ve Özdemir (2023) yapmış oldukları çalışmada egzersiz ve spor bilimleri bölümüne yerleşen öğrencilerin “spora yönelik tutumlarının” pozitif yönde olduğu bu tutumun ise mesleki yönelimden kaynaklanabileceği şeklinde belirtilmiştir. Aykora ve Dinçer (2022) yaptıkları çalışmada cinsiyet değişkenine göre SDB ve akademik başarı arasında bir ilişki olduğu, lisanslı spor yapma durumuna göre SBD ve akademik başarı düzeyi arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kaya, Cicioğlu ve Demir (2018) yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin sporlara karşı tutumlarının ılımlı olduğu ve ürettikleri metaforların genellikle olumlu sonuçlar saptanmıştır. Bu durum, onların beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumlu tutumlarından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Aksu ve Tanoğlu (2023) yaptıkları çalışmada öğrencilerin sporlara karşı tutumlarının olumlu olduğu gözlemlenmiştir. Cinsiyet ve yaş gibi değişkenler

açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sadece Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri ile Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri arasında sadece sporla yaşam alt boyutunda anlamlı bir fark bulunmuştur.

Çalışmamız daha sonra yapılacak olan çalışmalara literatür bilgisi sağlayacaktır. Araştırmacılara spora yönelik tutum konusunda bir bakış açısı kazandıracaktır. Öğrencilerin spora yönelik tutumlarını anlamak ve geliştirmek için potansiyel stratejiler sunabilir. Sporun akademik başarı üzerindeki olumlu etkilerini vurgulayan bilgilendirme ve teşvik programları geliştirilebilir, düşük gelir seviyesine sahip öğrenciler için spor faaliyetlerine daha fazla katılım imkânı sağlayacak destek programları oluşturulabilir, spor yapmaya teşvik edici programlar ve spor alışkanlıklarını destekleyen etkinlikler düzenleyerek öğrencilerin düzenli spor yapma eğilimlerinin artırılması sağlanabilir. Buradan yola çıkarak daha kapsamlı ve özelleştirilmiş stratejiler, yöntemler geliştirmek için daha çok çalışmaya ihtiyaç duyulacaktır. Yeni yapılacak olan çalışmalarda daha kapsamlı sonuçlar elde etmek için birden daha fazla bağımlı değişken kullanılabilir ve örneklem sayısı artırılabilir. Spor bilimleri dışında kalan öğrenci ve bölümlere de uygulanabilir.

Yazar Notu

Bu çalışma 7-9 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası Akademik Spor Araştırmaları Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Çıkar Çatışması ve Etik Beyanı

Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmamıştır. Trabzon Üniversitesi sosyal ve beşerî bilimler bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulu 29.12.2022 tarihli 2022-12/3.9 sayılı karar ile izin alınmıştır.

Kaynakça

- Akandere, M., Özyalvaç, N. T., & Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi: Konya Anadolu Lisesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Aksoy, D., Canlı, U., & Atmaca, K. (2020). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 162-170. <https://doi.org/10.38021/asbid.743961>
- Aksu, A., & Tanoğlu, G. (2023). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Avrasya Eğitim ve Kültür Dergisi*, 8(23), 1998-2009.
- Aykora, A. F., & Dinçer, U. (2022). Spor bilimlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin spora bağlılık düzeyleri ve akademik başarılarının incelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 5(1), 1-8.
- Bilginer, B., & Kartal, R. (2022). *Spor lisesi öğrencilerinin akademik özyeterlilik düzeyleri ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki*. Efe Akademi Yayınları.

- Çiçek, E. D. (2019). *Üniversite öğrencilerinin spora katılım ve spora yönelik tutumlarının incelenmesi "Adana ili örneği"* (Tez No. 569103) [Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi-Aksaray]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Çiftçi, M. C. (2018). *Spora katılım motivasyonlarının kişilik özellikleriyle ilişkisi* (Tez No. 506907) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi -Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Doydu, İ., Çelen, A., & Çoknaz, H. (2013). Spor eğitimi modelinin değişiklikleri: Beden eğitimi ve spora karşı tutumuna etkisi. *E-International Journal of Educational Studies*, 3(2), 123-135.
- Gökdağ, M. (2018). *Okul yöneticilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin araştırılması: Bartın örneği* (Tez No. 503245) [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi -Bartın]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (37. Baskı). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, Ö., Cıçicoğlu, H. İ., & Demir, G. T. (2018). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Tutum ve metaforik algı. *Avrupa Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*.
- Kızılyallı, M. (2014). Ankara Üniversitesi öğrencilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri. (Tez No. 358936) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi -Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kocakulak, N. A., & Özdemir, N. (2023). Spor bilimleri bölümlerine merkezi yerleştirme ile kayıt olan üniversite öğrencilerinin spora ilişkin tutumları. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1), 16-27.
- Koçak, Ç. V. (2019). The relationship between attitude towards sports and bodily-kinesthetic intelligence in university students of sport science. *Physical education of students*, 23(3), 147-154.
- Mutlu-Bozkurt, T. (2024). Üniversite ve Lise Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları: Psiko-Sosyal, Fiziksel ve Zihinsel Gelişme ile İlişkisi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 14 (1), 25-43.
- Odabaşı, Y., & Barış, G. (2007). *Tüketici Davranışı*. Mediacat Kitapları.
- Özsarı, A., & Çetin, M. Ç. (2022). Spora yönelik tutum ve mutluluk ilişkisi (sağlık sektöründe bir araştırma). *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 36-47.
- Şentürk, H. E. (2015). Sportif tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Turhan, F. H., İnce, U., Aydoğmuş, M., & Yalçın, İ. (2021). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumları. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 19-32.

- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., & Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 48-59.
- Uğurlu, F. M. (2012). *Üniversite öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ile sosyal uyum ve iletişim becerilerinin incelenmesi (Adıyaman ili örneği)* (Tez No. 306033) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi -Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Varol, R. (2017). *Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği)* (Tez No. 470979) [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi -Bartın]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Varol, R., Varol, S., & Türkmen, M. (2017). Bartın üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 316-329.
- Yapıcı, E. C., Alpulu, A., & Mametkulyev, Y. (2022). Ortaokul ve lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 39-53.
- Yavuz, C., & Yücel, A. S. (2019). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2050-2058.
- Yetim, A. (2010). *Sosyoloji ve Spor* (4. baskı). Berikan Yayınevi.
- Yıldız, A. B., Arı, Ç., & Yılmaz, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35-45.

Extended Abstract

Sport and physical activity have been recognized as significant components of healthy living by people and have been practiced in various forms throughout history (Gökdağ, 2018). Nowadays, sport has become a universal phenomenon encompassing social and cultural diversities. The concept of sport has been a harbinger of rapid change in many fields, spreading its influence across different domains. The close relationship between sport and society has historically been well acknowledged and has played a crucial role in the formation of cultural identity. Beyond being an individual activity, sport possesses a structure that influences the entire community (Yıldız, Arı, & Yılmaz, 2017).

Physical activity is acknowledged as a term encompassing regular and continuous exercise movements. It is considered a significant factor influencing the physical, psychological, and social development of youth and can be effective in avoiding detrimental habits (Aksoy, Canlı & Atmaca, 2020). The adoption of sport by individuals holds a critical role in the popularization of sport and the encouragement of participation. The concept of attitude is fundamental in understanding and

organizing thoughts in the social sciences. Generally defined, attitude represents a socially acquired tendency or orientation towards behaving in a certain way towards specific objects, events, or people (Varol, Varol & Türkmen, 2017).

Positive attitudes towards sport among individuals increase their inclination towards engaging in sports, while negative attitudes may lead to a reluctance to participate. Attitude is a significant factor in determining how individuals will behave when confronted with any situation, event, or phenomenon. Therefore, the object of an attitude can include not only concrete objects, situations, events, or persons but also abstract concepts, phenomena, emotional states (such as happiness, sadness, admiration, sublime, etc.) (Yavuz & Yücel, 2017). Attitudes towards sports, both individually and socially, have a significant impact. Through sports, individuals gain important experiences in interacting with society, maintaining their physical and mental health. Individuals who pay attention to social relationships and coexistence skills find opportunities through sports to develop disciplined lifestyle habits, acquire leadership abilities, enhance communication skills, and learn teamwork through social interaction. In this context, participation in sports and sporting activities plays a critical role in the physical, mental, and social development of individuals, especially during childhood and adolescence (Çiçek, 2019).

Achieving desired success in sports is closely related to individuals' attitudes towards sports. The individual talents and achievements in sporting activities of young people determine their attitudes towards sports (Bilginer, 2022). When conducting a literature review, various studies on attitudes towards sports were found (Turhan vd., 2021; Aksoy, Canlı, & Atmaca, 2020; Yavuz & Yücel, 2019; Varol, Varol, & Türkmen, 2017; Yıldız, Arı, & Yılmaz, 2017; Kangalgil, Hünük, & Demirhan, 2006). However, it was observed that there is limited research on our study topic. Based on this data, the main aim of the study is to measure the attitudes towards sports of students studying at Trabzon University Faculty of Sports Sciences between 2022-2023.

The descriptive survey model of quantitative research was used as the main approach in the study. "This model aims to determine the relationship or degree between two or more variables" (Karasar, 2022). In this context, attitudes towards sports of students studying at the Faculty of Sports Sciences were examined, and these attitudes were analyzed using the descriptive survey model. The study consists of a "Personal Information Form" containing demographic characteristics of the participants and a "Attitude Towards Sports Scale." The data collected from the participants were transferred to a digital environment and analyzed using SPSS 21 software. During the analysis, percentages and standard deviations were examined, and normality tests of the data were conducted, and kurtosis-skewness values were checked. "Independent-Samples T-Test for comparisons of two groups, One-Way Anova for multiple comparisons, and Post-Hoc tests to measure differences between

groups" were applied using SPSS 21 software. These analyses were used to obtain the statistical results of the research and evaluate the significance of the data.

In conclusion, this study examining the attitudes towards sports of Trabzon University Faculty of Sports Sciences students focused on the sub-dimensions of "interest in sports, living with sports, and actively engaging in sports." According to the findings, significant differences were identified based on "age and active sports participation," academic achievement levels, family income levels, and sports participation status. These findings can be utilized to develop activities and support programs related to sports, contribute to encouraging students' sports participation habits, and strengthen positive attitudes. A study by Özsarı and Çetin (2022) showed a positive relationship between attitudes towards sports and happiness as a result of their study. The impact of attitudes towards sports on happiness was indicated to be significantly positive. Kocakulak and Özdemir (2023) stated in their study that the attitudes of students enrolled in the exercise and sports sciences department towards sports were positive, which could be attributed to professional orientation. Aykora and Dinçer (2022) concluded in their study that there is a relationship between gender, attitude towards sports, and academic achievement, and there is a relationship between sports participation status and attitude towards sports and academic achievement. This will provide researchers with a perspective on attitudes towards sports. It can offer potential strategies to understand and improve students' attitudes towards sports. Information and encouragement programs highlighting the positive effects of sports on academic achievement can be developed, support programs enabling greater participation in sports activities for students with low income levels can be created, and programs encouraging sports and activities supporting sports habits can be organized to increase students' inclination towards regular sports activities.